

Za finansiranje zaštićenih područja u Srbiji na raspolaganju je manje od polovine potrebnih sredstava, a procenjuje se da godišnji manjak iznosi 8,7 miliona dolara, ukazano je 22. maja na predstavljanju rezultata projekta UNDP o sistemu finansiranja tih oblasti. Realizacija tog projekta doprinela je povećanju finansijske održivosti zaštićenih područja sa ispod 30% u 2009. na gotovo 40% u 2011. i zatim na više od 45% u 2014. Zaštićena područja pokrivaju više od 6% teritorije Srbije. Na skupu su najavljeni donošenje zakona o nacionalnim parkovima i proglašenje pet novih zaštićenih područja, kao i početak rada na novom zakonu o zaštiti prirode.

Gubitak staništa i prekomerna eksploatacija prirodnih resursa predstavljaju pretnju za biološku raznolikost (biodiverzitet) u Srbiji, u velikoj meri i zbog nedovoljnog finansiranja očuvanja tih područja, rečeno je na predstavljanju petogodišnjeg projekta "Podrška održivom finansiranju sistema zaštićenih područja Srbije" čiji je cilj bio da se unapredi 460 zaštićenih područja u Srbiji koja pokrivaju 564.063 hektara ili 6,38% teritorije zemlje. Projekat, ukupne vrednosti od gotovo milion dolara, realizovan je zahvaljujući sredstvima Svetskog fonda za životnu sredinu (Global Environment Facility, GEF) i u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i zaštite životne sredine Srbije.

Projektom su utvrđeni ekonomski održivi modeli upravljanja zaštićenim područjima, s posebnim akcentom na efikasnost, smanjenje troškova i mogućnosti za diverzifikaciju njihovih prihoda.

Kako je navedeno, projekat je doprineo poboljšanju finansijske održivosti zaštićenih područja koja je povećana sa 27,6% u 2009. na 39,6% u 2011. godini, a finansijska analiza 2014. je pokazala dalji napredak na 45,5%.

Pripremljen je i Vodič za finansiranje zaštićenih područja u kome su predstavljeni mogući finansijski mehanizmi za povećanje prihoda i strategije za smanjenje troškova u zaštićenim područjima.

Na predstavljanju rezultata je istaknuto i da su glavne prepreke za održivo finansiranje zaštićenih prirodnih područja u Srbiji mali broj izvora finansiranja, neadekvatna isplativost upravljanja, ali i nepotpuni propisi i regulativa.

U okviru projekta u Nacionalnom parku Kopaonik planinski domovi opremljeni su solarnim panelima, u Nacionalnom parku Tara izgrađena je prva staza za osobe sa invaliditetom u Srbiji, u Nacionalnom parku Fruška gora fokus je bio na razvoju turističke ponude i promocije, a u okviru Nacionalnog parka Đerdap aktivnosti su uključivale obeležavanje staza, nabavku opreme i razvoj aplikacije za "pametne" telefone, kao i izložbe.

Na skupu je istaknuto da ukupan broj svih vrsta koje se javljaju u Srbiji predstavlja 43,3% postojećih evropskih vrsta, od čega je 1.760 strogo zaštićenih i 853 zaštićene vrste.

Pomoćnik ministra poljoprivrede i zaštite životne sredine Slobodan Erdeljan podsetio je da Srbija predstavlja jedan od najznačajnijih centara biloške raznovrsnosti u Evropi koji pod zaštitom ima 6,38% svoje teritorije.

“Zaštićena područja Srbije su predeli od izuzetnog ekološkog, kulturnog, naučnog, obrazovnog, turističkog i zdravstvenog značaja”, kazao je on i naveo da je resorno ministarstvo počelo reviziju Strategije biloške raznovrsnosti Srbije za period od 2011. do 2018. godine.

Kako je dodao, u toku je i donošenje zakona o nacionalnim parkovima, ali i proglašenje pet novih zaštićenih područja među kojim i specijalnog rezervata prirode Suva planina sa teritorijom od 18.000 hektara.

Erdeljan je kazao da je počelo i formiranje radne grupe za izradu novog zakona o zaštiti prirode.

Stalna predstavica Programa za razvoj Unjedinjenih nacija Irena Vojačkova Solorano istakla je da borba za očuvanje biodiverziteta najbolje rezultate daje na lokalnom nivou.

“U prošlosti je priroda dugo posmatrana kao resurs, bez odgovornosti o održivosti eksploatacija, zbog čega sada mora da se plati cena za takvo postupanje, a to su klimatske promene koje prete da dovedu do uništenja prirode u obliku koji je potreban za opstanak”, kazala je ona i dodala da zbog toga UNDP pomaže i Srbiji da ojača održivo finansiranje zaštićenih područja.

Projekat UNDP je predstavljen na Međunarodnom danu biodiverziteta, koji se obeležava 22. maja, čija je tema “Biodiverzitet za održivi razvoj” kako bi se skrenula pažnja javnosti na činjenicu da raznovrsnost života na zemlji predstavlja osnov za razvoj društva i blagostanje ljudi.

Izvor; Agencije